

عنوان مقاله:

سطح بندی و ارتقای شاخص های کمی و کارکرد سکونت در راستای برنامه ریزی راهبردی و پایداری مسکن شهری (مورد مطالعه: محله ارامنه منطقه ۷ شهرداری تهران)

محل انتشار:

فصلنامه اقتصاد و برنامه ریزی شهری، دوره 4، شماره 3 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

مصطفی آریان کیا - دانشجوی دکتری برنامه ریزی آمایش سرزمین، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

فاطمه رضایی کلاکی - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه گلستان، گرگان، ایران

سیده زلیخا قربان زاده زعفرانی - کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده جغرافیا، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

مقدمه دنبال گسترش شهرنشینی و سرعت زیاد تغییرات در بافت های شهری به دلایل مختلف، کیفیت محیط سکونتی در نواحی شهری به شدت تنزل یافته است. از این رو، امروزه یکی از اهداف برنامه ریزی شهری، دستیابی به بیشترین مطلوبیت محیط شهری و رضایت شهروندان در ابعاد مختلف است. در این میان، کاربری مسکن به عنوان مهم ترین و اصلی ترین کاربری شهری، نقش تعیین کننده ای در شکل گیری شهرها داشته و دارد. توجه به پایداری بخش مسکن به عنوان مهم ترین عنصر شهری در توسعه پایدار شهری، از اساسی ترین وجه آن شناخته می شود. امروزه مسکن به عنوان فضای زندگی با نیازهای گوناگون انسان در سطوح مختلف سروکار دارد و به دلیل ماهیت اقتصادی آن یکی از مقوله های اصلی جامعه شهری و روستایی به حساب می آید. در واقع مسکن در زمره حساس ترین و اساسی ترین بخش ها در برنامه ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی است و هرگونه تغییر در یکی از مولفه های اقتصادی، اجتماعی، یا سیاسی روی تحولات مسکن تاثیر می گذارد. بر این اساس، ایجاد پایداری در بخش مسکن و برنامه ریزی آن در راستای توسعه پایدار شهری، گامی مهم در کاهش ناپایداری های کنونی محسوب می شود. در این راستا، با توجه به نقش و جایگاه برنامه ریزی راهبردی در توسعه مسکن و ارتقای کارکرد سکونت محلات شهری؛ پژوهش حاضر در تلاش است تا به تعیین راهبردهای توسعه مسکن و ارتقا و کارکرد سکونت در منطقه ۷ شهر تهران بپردازد. مواد و روش های پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و از نظر ماهیت و روش، از نوع تحقیقات توصیفی تحلیلی است. روش گردآوری اطلاعات مبتنی بر روش مطالعات اسنادی، کتابخانه ای و روش میدانی است. روش تجزیه و تحلیل داده و اطلاعات پژوهش حاضر، از روش های آماری توصیفی، تحلیلی و تجویزی استفاده شده است. در روش تجزیه و تحلیل جهت پردازش داده ها، رتبه بندی و سطح بندی شاخص های کمی و شاخص های کارکردی سکونت از نرم افزارهای EXCELL و GIS، برای محاسبه شاخص ها و شناسایی محله هدف برنامه ریزی و در روش تحلیلی از مدل SWOT برای به دست آوردن ضعف ها و قوت ها و شناسایی فرصت ها و تهدید های محله استفاده شده است. شاخص های مورد استفاده در پژوهش حاضر شامل: شاخص کمی مسکن و شاخص های کارکرد سکونت است. یافته ها نتایج حاصل از تحلیل بررسی و تجزیه و تحلیل شاخص های مسکن و کارکرد سکونت در محلات منطقه ۷ نشان داد بیشترین مساحت مسکونی متعلق به محلات شاهد و کمترین مقدار به محله نظام آباد و محله امجدیه خاقانی، بیشترین کمبود واحد مسکونی به محله عباس آباد اندیشه و کمترین مقدار به محله بهار تعلق دارد. بیشترین تعداد ریزدانی بافت در محله شاهد و کمترین مقدار به محله نیلوفر شهید قندی تعلق دارد. کمترین تعداد واحد مسکونی به محله نظام آباد، بیشترین تعداد خانوار به محله شاهد و کمترین تعداد به امجدیه خاقانی، بیشترین سرانه مسکونی به محله نیلوفر شهید قندی و کمترین مقدار به خواجه نظام الملک، بیشترین شدت کاربری مسکونی به محلات شاهد، خواجه نظام الملک و ارامنه و کمترین مقدار به مجیدیه دبستان، بیشترین تعداد تراکم ناخالص مسکونی به محله خواجه نظام الملک و ...

کلمات کلیدی:

برنامه ریزی، پایداری مسکن، کارکرد سکونت، محلات شهری، محله ارامنه تهران

